

NARODNI DNEVNIK

Izhaaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 26.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

Tudi to je že mogoče.

V kratkem se vrše volitve v Svet slušateljstva ljubljanske univerze. Splošno razpoloženje med akademiki je, da pride pri teh volitvah do sporazuma in da se ne ponovi lanski volilni boj, kar sicer ni ravno znak agilne mladine. Ni verjetno pa, da pride do sporazumnih volitev, ker kandidira najmočnejša skupina med drugimi tudi akademiki, o katerem se je in se še javno trdi, da je svoje dni denunciral svoje srednješolske kolege in povzročil težke persekucije.

Za te očitke pa se ta skupina, ki kandidira tega akademika ne zveni in pravi, da so se ti očitki privlekli na dan samo zato, ker se drugače ne more ničesar očitati njeni kandidati listi.

Ko je ta akademska skupina — menda ni treba še posebej povdarjati, da je pod vplivom SDS — nastopila s tako trditvijo, pa je vsa zadeva prenehala biti samo dijaška, temveč je postala javna zadeva naroda, ker od njene pravilne ali nepravilne rešitve zavisi, kakšno mladino volimo.

Dijaku, ki kandidira na reprezentativno mesto, se očita, da je zagrešil denunciantstvo. Niti sam ne toži zaradi tega očitka, niti ne zahteva skupina, ki ga kandidira, da toži. Očitek denunciantstva ostane neodvržen, kakor da bi denunciantstvo ne bilo nič posebnega!

Stojimo in se čudimo in ne razumevamo, da je kaj takega mogoče. Akademski mladina je bila vendar od nekdaj najvišja in najbolj rigorozna braniteljica časti in ni nikdar trpela v svojih vrstah ljudi, ki bi tudi le v najmanjšem ne mogli dokazati, da so vredni biti akademski državljani. Sedaj pa pade očitek denunciantstva in nihče se ne zmeni! Ali je to res mogoče?

Stvar je vendar nad vse enostavna. Ni treba, da letajo akademiki na sodišča, toda vsaj njihov časten sed lahko v najkrajšem času dožene, če je očitek upravičen ali ne. Če v lastnem interesu mora napadeni to zahtevati, ker mora vendar tudi sam razumeti, da bo vsa javnost smatrala očitek za utemeljen, če nanj ne reagira.

Se jasnejša pa je stvar za društvo, kateremu pripada. Vsaj je vendar jasno, da mora trpeti ugled društva, če se o njegovem članu trdi, da je zagrešil denunciantstvo. Društvo mora vendar skrbeti, da je njegov ščit čist in v lastnem interesu mora na vsak način zahtevati, da se stvar razčisti.

A tudi za ljubljansko univerzo samo ni stvar brezpomembna. Kakšen ugled za univerzo, če bi bilo to res, da je med njenimi dijaškimi reprezentanti mož, ki mora molčati, če se mu očita denunciantstvo.

Silno daleč smo padli, da moramo take stvari, ki so bile vedno samoposebni umevni, danes naglašati in opozarjati na pravilno rešitev. To dejstvo dokazuje, da se je naša mladina pavzela vseh slabih lastnosti naše dobe. Ko je videla mladina, da so ostali na visokih položajih ljudje, ki so zakrivali nečastna dejanja, je sama izgubila zmisel za dolžnost časti.

In tako pridemo do najbolj žalostne konstatacije. Večno delujoč motor za zboljšanje javnega življenja bi morala biti mladina, danes pa doživljamo, da mora javnost opominjati mladino.

Perspektive, ki jih kaže ta konstatacija, so tako žalostne, da morajo postati javna zadeva in zato upamo, da bo vsa zadeva še pred volitvami v Svet slušateljstva ljubljanske univerze rešena tako, kakor odgovarja to tradiciji slovenske akademske omladine.

Pred odločilnimi dogodki v radikalni stranki.

Beograd, 5. nov. Stojimo pred zanimivimi dogodki v političnem življenju, vendar včerajšnji dan ni bilo zabeležiti nobenih važnih momentov. Opazilo se je samo, da je bil Uzunović na včerajšnji dopoldanski seji ministrskega sveta precej pasiven in je tudi samo nekaj minut ostal pri seji. Kasneje je odšel in se več kot eno uro zamudil v razgovoru s predsednikom skupščine Markom Trifkovićem. O uspehu tega razgovora ni nič znano in tudi Uzunović ni hotel dati nobenih izjav, temveč se je izogibal sestanek z novinarji. Konferenca se je vršila v kabinetu predsedstva narodne skupščine.

Včeraj popoldne ob 6. je Uzunović nenadoma zopet sklical sejo ministrskega sveta. Posameznih ministrov niti ni bilo v njihovih uradih, temveč so bili nekateri v klubih, drugi pa doma. Vsi so bili nujno poklicani na sejo. Pred sejo ni bilo mogoče izvedeti, kaj bo predmet posvetovanja. Opazilo pa se je, da so vsi ministri s posebnim zanimanjem prišli na ta sestanek. Pri nekaterih je bilo razbrati z obraza neko skrb.

V parlamentarnih krogih smatrajo, da stojimo pred definitivno rešitvijo spora med radikali. Pašičevi radikali ostajajo še naprej na svojem stališču. Ne ve pa se, ali je le taktika, ali res prava namera g. Pašića, priti pri potek dogodkov do skrajnosti, če ne poslano zopet on šef vlade.

Ko kralj pride v Beograd, bo tam tudi dalje časa ostal. Balugdžić, ki je odpotoval v Topolo, se še ni vrnil. Ni bilo

mogoče dobiti kaj natančnejših poročil o razpoloženju drugega ustavnega faktorja glede na vrenje, ki ga je opaziti med radikali.

Treba je na vsak način naglasiti, da vsi parlamentarni krogi gledajo na situacijo zdaj tako, kakor da bi ne bilo izključeno, da pride do volitev. Sodi se, da naglica vlade pri donosenju zakona o dobrovoljnih kaže na to, da so kaj slabi izgledi za daljnje trajanje narodne skupščine.

Naglasiti se mora, da je Korošček klub na včerajšnji seji narodne skupščine zavzel skoro obstrukcionistično stališče na ta način, da so poslanci Jugoslovenskega kluba tako kakor poslanci iz drugih opozicijskih skupin stajali različne predloge in vprašanja, samo da onemogočijo normalno delo skupščine.

Tudi Pašičevi radikali se v vprašanju agrarnega zakona za Dalmacijo vedejo jako značilno. Centumski radikali so mnenja, da hočejo Pašičevi radikali s tem zakonskim načrtom delati težave in izživati neprilike tudi v sami vladi. Podčrtava se vsaj, da namerava Pašić ta moment izkoristiti za svoje svrhe. Če pa ne bi mogel tu pripraviti do izraza svojih namenov, bo pa v klubu zavzel tako stališče, da radikalni klub ne bo mogel več v celoti podpirati današnje situacije. Ker tako prihajamo v vedno bolj zamotan položaj, zato v nekaterih radikalnih krogih ne izključujejo možnosti, da pride do novih volitev.

Seja finančnega odbora.

PREVELIKI IZDATKI ZA GLEDALIŠČA.

Beograd, 5. nov. Včeraj je bila plenarna seja finančnega odbora. Ta seja se je vršila v poslopu Narodnega pozorišča. Tam se je namreč tudi proučevalo stanje gledališča. Obširno poročilo o delu in o finančnem stanju gledališča je podal njega upravnik g. Predić. Opozoril je na izdatke zagrebskega gledališča, ki so višji kakor pri beograjskem, čeprav so dohodki za 2 milijona dinarjev nižji. Za beograjsko gledališče predvideva Predić za letošni primanjkljaj od 400.000 Din. Če se temu ne odpomere, bo uprava prisiljena, pretvoriti gledališče v manjšo in reducirati osobe, kar ga bo preveč.

Država plačuje za gledališča 30 milijonov dinarjev na leto, in sicer 6 do 7 milijonov za materialne izdatke, 23 milijonov pa za osebnost. Ti izdatki so tako veliki, ker imamo osem gledališč. V mnogih krajih imamo tudi opere, ki veliko stanejo: tri petine izdatkov gre za glasbo in le dve petini za druge stvari. Predić predlaga, naj se opere povsod razen v Beogradu, Zagrebu in v Ljub-

ljani ukinejo. Na ta način se bodo prištedili 3 milijoni dinarjev.

Po tem ekspezu se govorili poslanci Anta Protić, Uzdrljević, Basariček, Demetrović, Miletić, Bazala, Salih Balić, Pušenjak, Smecelj in Štefanović. Vsi so bili složni v tem, da je treba spremeniti ves sistem naših gledališč. Gledališča naj se črtajo iz proračuna. Država naj jih podpira s subvencijami. Gledališča pa naj bodo avtonomna. Treba se je izogibati angažiranju tujih državljanov. Najemajo naj se domače moči. Basariček in dr. Bazala sta stala na stališču, da se morajo mesta pritegniti k kritju stroškov za gledališča. Ni prav, da kmet, ki gledališča nikoli ne vidi, za to plača. Najvažnejši je bil predlog Milana Štefanovića, ki je rekel, naj se skličejo vsi upravniki gledališč na sestanek. Na tem sestanku naj se razpravlja o predlogu finančnega odbora, da se to vprašanje potem definitivno reši. Ta predlog je bil sprejet. Nato je bila seja končana. Prihodnja seja pa ni bila še napovedana, temveč bo sklicana pisмено.

na o Adamovem in o aferi s čekom. Da bi se rok za obstoj anketnega odbora podaljšal, ni izgleda.

GRADNJA URADNIŠKIH HIŠ.

Beograd, 5. nov. Namestnik pravosodnega ministra dr. Simonović je sprejel včeraj delegate udruženja za zgradbo uradniških stanovanj. Delegati so prosili ministra, da jim dovoli za težaška dela pri zidanju hiš določeno število kaznjencev iz beograjske kaznilnice, ker se bliža že zima, ki bo onemogočila nadaljnje delo. Minister je obljubil, da bo prošnji po možnosti ugodil.

DR. ŠEBA SE VRAČA V BEOGRAD.

Beograd, 5. nov. Češkoslovaški poslanik dr. Šeba se danes vrača v Beograd.

Seja vlade.

Beograd, 5. nov. Seja ministrskega sveta je trajala sinoči od 6. do 9. Na seji je predsednik vlade sporočil ministrom, da je sklical sejo ministrskega sveta zato, da se čimprej pretrse zakon o centralni upravi. To diktira potreba, da se ta zakon čimprej predloži narodni skupščini. Na seji se je razpravljalo o načrtu. Ker se je videlo, da se stališča ministrov v posameznih točkah tega načrta ne ujemajo, je bilo ministrom prepuščeno, da načrt do ponedeljka prouče in priredi vsak svojo stilizacijo in doda vsak svoje opazke.

Ministri so zapazili, da se je pri pretresanju tega načrta proučevalo razpoloženje posameznih oseb v vladi. To se podčrtava kot simptomatično za te dni, ko je treba, da se razčisti situacija pri radikalih.

Po seji je dal dr. Srškić novinarjem približje podatke o načrtu zakona o centralni upravi. Kot najvažnejše je povdaril, da se po novem zakonu predvideva samo enajst ministrstev. Tudi je povedal, kako se bodo posamezni ukinitveni resori združili z drugimi resori. Dr. Srškić je h koncu naglasil, da bo ta zakon na vsak način do konca tega meseca v narodni skupščini sprejet.

Opazilo se je, da na tej seji ministrskega sveta ni bil prisoten Miša Trifunović. Po seji so bili povabljeni od Uzunovića na daljšo konferenco ministri dr. Ninko Perić, general Trifunović in dr. Ninčić.

REZULTAT VOLITEV V AMERIŠKI SENAT.

Newyork, 5. nov. Po službenih rezultatih, ki so bili znani do včeraj popoldne ob 5. ameriškega časa, so od 35 mest, ki se imajo popolniti v senatu, 21 mest dobili republikanci, 14 pa demokrati. Po teh rezultatih bo imel senat, ki se sestane meseca marca 1927, 47 republikancev in 47 demokratov; razen njih pa enega pristaša farmerske stranke in nezavisnega člana Maineja. Glede na to nobena od obeh velikih strank nima odločilne večine. Odločevala bosta torej glasova farmerskega senatorja in Maineja, ki sta doslej že vedno glasovala z demokrati. Vladali bodo tedaj lahko v senatu demokratje in to tem preje, ker je proti republikancem v Illinoisu in v Pensilvaniji vložen protest zaradi kupovanja glasov.

V parlamentu je zagotovljena premoč republikancem. Po zadnjih vesteh je zdaj izvoljeno 222 republikancev, 189 demokratov in 2 farmerja. 29 mest je še nedolčenih. V večini volilnih okrajev je šlo pri volilcih za vprašanje prepovedi alkohola. Ves vzhod z Newyorkom na čelu je glasoval za revizijo zakona o prepovedi alkohola. Udeležba pri volitvah je bila mnogo večja kakor pri zadnjih volitvah. Zdaj so se prvi uporabljali avtomatični aparati za glasovanje. V večini držav je bila večina za ukinjenje zakona o prepovedi alkohola. V nekaterih krajih so se izrekli z večino 3:1 za ukinjenje alkoholne prepovedi. Povsod zahtevajo, da se dovoli vsaj točenje piva in lahkih vin.

NAPAD NA FASISTOVSKO MILICO.

Trst, 5. nov. Včeraj ponoči so neznane osebe vrgle bombo na vojašnico narodne milice v Sv. Petru. En fašist je bil takoj mrtev, pet pa je bilo težko in lahko ranjenih. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, toda brez vsakega uspeha. Na mesto nesreče so v hitri došla ojačenja iz Postojne.

Kako se je gospodarilo.

ZASLIŠANJE GOSPE MILINOVE.

V torek se je vršila prav interesantna seja preiskovalnega odbora. Zasišana je bila gospa Milinova, vdova bivšega ravnatelja beograjske podružnice Slavske banke. Njena izpoved je bila zabeležena stenografično.

Izjavila je, da je pripravljena vsak čas prisegati potrditi svojo izpoved. Izpovedala je, da ji je obljubil gospod Rade Pašić, s katerim je bila po posredovanju svojega moža v tesnih prijateljskih odnosih, da ji pripade en milijon dinarjev od provizije kupelj s tovarno v Adamovem.

Nato ji je sporočil neki prokurist Slavske banke, da ji pripade še več kot milijon dinarjev, ker da je dobila Slavska banka od Adamovega 6 milijonov češkoslovaških kron na račun Rade Pašića. Ko se je radi tega obrnila na Rade Pašića, ji je ta dal le 300.000 dinarjev in ji izjavil da ji trenutno ne more več dati, ker mora še mnogo razdeliti med mnoge osebe, med katerimi so tudi nekateri ministri. Na vprašanje, kdo so ti ministri, je gospa Milinova odgovorila, da se tega ne more več spomniti.

Nato je protestirala proti postopanju Rade Pašića in se z njim sprla, pri čemer je iz popolnoma prijateljskih vzrokov interveniral Dragiša Stojadinović, nato advokat dr. Taragla in še nekoliko uglednih oseb. Končno sta se z Rade Pašićem sporazumela, da ji izplača 1.000.000 dinarjev, kot njej odgovarja, če del pri kupelji s tvrdko v Adamovem.

V gotovini je prejela 600.000 dinarjev in 500 delnic Trboveljske premogokopne družbe, katerih vrednost je tedaj znašala 450.000 dinarjev. Glede teh delnic je gospa Milin izjavila, da je njen mož dobil pri neki priliki večjo množino delnic, da jih prinese v Beograd, ker je bil določen, da uredi neko zadevo tihočo se Trboveljske družbe v Beogradu in je delnice dobil za razne usluge pri merodajnih faktorjih. Te delnice so bile deponirane v podružnici Praške banke v Beogradu. Pri tej kupitji je moral njen mož razdeliti delnice kot nagrade raznim osebam.

Na delež njenega moža je za njegov trud pripadlo 1500 delnic. Po smrti moža je smatrala ga, Milinova za potrebnega, da dvigne te delnice iz omenjene banke in da jih prenese v Slavske banko.

Ker jo je še vedno mučil spomin na žalostni konec njenega moža ni hotela prenesti delnic in je prosila Rade Pašića, naj ji napravi en to uslugo. On je to tudi resnično napravil in je dvignil vseh 1500 delnic pri Praški banki, naložil jih je pa samo 1000 pri Slavske banke, dočim jih je 500 uporabil za neko svojo aro. Radi tega je nastal spor med njo in Rade Pašićem.

Na vprašanje nekega člana anketnega odbora, kaka je bila ta kupitja s Trboveljsko, je gospa Milinova odgovorila: »Tega ne vem!

Za ta posel je bil določen moj mož, da ga izvrši pri raznih merodajnih faktorjih v Beogradu, ni mi pa nikoli rekel v čem ostoji ta kupitja. Rekel mi je samo, da dobi za delo večje število delnic.

V naslednjih svojih izpovedih je gospa Milinova omenila tudi imena raznih oseb, ki so imele pri tej zadevi svoj vpliv, kakor gospod Doro Pašićev, hčerko bivšega ministrskega predsednika, dalje Pašićev snaho in ženo Rade Pašića Rebeko Pašićev, dalje nekoga gotovega odveta Rocco(?) in pokojnega ministra Gjuričiča. Imenovala je tudi bivšega finančnega ministra dr. Stojadinovića, ki je napel vse sile, da ohrani čast in ugled Pašićeve družine. Proti njej je dr. Stojadinović postopal absolutno korektno. Hotel je vso zadevo mirno rešiti, zlasti tako, da ne bi zanjo izvedela javnost.

Zapretili so ji, ne sicer direktno, nego indirektno po odveta Lukiću, ki ji je sporočil preko državnega svetnika Sardelija, da jo v naslednjih dneh zapro. Pod pritiskom te grožnje je pristala v sporazumu z Rade Pašićem in je prejela milijon dinarjev, čeprav je imela pravico na milijon čeških kron.

Zanimivo je pri tem, da je Sardelić, ki je izrekel to grožnjo v stanovanju Lukića, prošil pred kratkim anketni odbor, naj ga o tej zadevi ne izprašuje, ker so to strašne in težke stvari. Izjavil je, da ne more ničesar izpovedati o vsej zadevi, ki je prišla v javnost šele potom gospe Milinove.

Gospa Milin je odkrilo izjavila, da je bilo posredovanje pri tvrdki v Adamovem navadna provizijska kupitja, pri kateri je sodeloval tudi njen mož, ki je imel dobiti 5 odstotkov od provizije.

Anketni odbor je po njenem zaslišanju sklenil zahtevati od Rade Pašića akt o pogodbi med njim in gospo Milinovo. Glede ostalih dokumentov, ki potrjujejo njeno izpoved, je gospa Milin izjavila, da jih ima ona sama in dr. Milan Stojadinović. Nato se je anketni odbor posvetil o neklih drugih stvareh in sklenil, da se odposljejo pisma, v katerih se zahtevajo podatki o ostalih aferah, ki pridejo pred anketni odbor.

Po seji so člani anketnega odbora izjavili, da so izpovedi gospe Milinove, ki je govorila jasno in odkrito o kupitji in posredovanju s tvrdko v Adamovem, napravile zelo težak, da naravnost strašen utis.

Vsi člani so bili po seji deprimirani in niso hoteli v začetku sploh ničesar izjaviti novinarjem. Zlasti so težko izpovedi g. Milinove, ki je za vsako svojo trditev brez obolevljanja kategorično iznesla težke obtožbe, omenjač razna imena in naglašajoč, da ima za vse, kar je trdila, dokumente, ki potrjujejo njene izpovedi, kakor tudi, da je vsak hip pripravljena prisesti na to, kar je rekla.

Politične vesti.

= Včerajšnja seja Narodne skupščine se je pričela s polurno zamudo. Po prečitaniu zapisnika zadnje seje je bil prečitana nujen predlog, ki so ga vložili poslanci Jugoslovanskega kluba za poplavljenice v Sloveniji. V tem predlogu zahtevajo poslanci, da nakaže vlada kot prvo podporo za poplavljenice v Sloveniji 20 milijonov dinarjev, da dovoli občanom dokler se ne prične izvajati zakon o kmetijskih kreditih brezobrestna posojila, da se dovoli ministrstvu za javna dela za poplavo cest in mostov 40 milijonov dinarjev, ministrstvu za socialno politiko pa 10 milijonov dinarjev za nakup hrane in sena, da se prične z gradbo hudournikov, da se dovolijo davčni odpisi in da da vojni minister na razpolago zadostno število tehničnih čet. Nujnost je tople zagovarjal posl. Sušnik, ki je dejal, da znaša škoda v Sloveniji nad 500 milijonov dinarjev. Za njim so zagovarjali nujnost vsi govorniki opozicije, tako hrvaški federalisti Zanič, posl. SDS dr. Pivko, govornik Demokratske zajednice Batić in zemljoradnik Vujić. Proti nujnosti pa se je izjavil v imenu vlade finančni minister dr. Perić, ki je zagovarjal, da bo vlada, kakor za druge poplavljenice, tako storila tudi za one v Sloveniji vse, kar je v njeni moči. Vlada večina se je nato izjavila proti nujnosti, kar je bilo tudi pričakovati, ker so bili tudi preje odklonjeni vsi nujni predlogi za pomoč poplavljenjem v Vojvodini in Srbiji. — Nato je ostro protestiral posl. Krežmar, ker ni dal predsednik skupščine na dnevni red njegovega nujnega predloga, da se ukine naredba ministrskega sveta, s katero so se znizale uradniške določke. Trifković je pojasnil svoje poslovanje in skupščina mu je pritrdila. S tem je bil tudi ta predlog pokopan. — Nato je prešla skupščina na dnevni red in prešla na razpravo o naknadnih kreditih prometnega ministrstva. Kot prvi je govoril proti posl. Smodej.

= SLS ne pride v vlado. Vse kaže, da je SLS zamudila ugoden trenutek in da je njen vstop v vlado odložen za daljšo dobo. S slovenskega stališa je to zelo obžalovati, ker je s tem zaigrana politična moč 20 mandatov. Upamo pa, da si bo SLS zapomnila lekcijo in malo spremenila svojo taktiko. Prav res ni nima biti namen kake politične stranke, da se venomer samo postavlja z gesli in s številom mandatov, temveč naloga strank je, da se postavlja z uspehi, ki jih je dosegla v realni politiki. In Slovenija rabi danes uspehe na gospodarskem polju, kakor še nikoli. Ne zadostuje izgovor, da Beograd ne da, stranka, ki ima skoraj vse slovenske mandate mora doseči, da bo Beograd dal. Kako to doseže, je njena stvar, ampak doseči mora, ali pa naj odkrito pove volilec, da bo vsa politična moč, katero so ji izročili, le v paradi. Ali — ali!

= Ponesrečena ofenziva pašićevcev. Silno mnogo so pašićevci govorili, da bo Pašić pristal Uzunovića k demistiji. Ampak vse kaže na to, da se bo ta namera prav pošteno izjavila. Poskrbel pa je za neuspeh anketni odbor, ki je zaslišal gospe Milinovo ter tako

osvežil vzroke, ki so primorali g. Pašića in njegove najbolj vdane tovariše iz vlade. In tako je danes položaj tak, da morejo sicer pašićevci groziti in z grožnjo preprečiti, da ne pride do popolnega razčiščenja raznih afer, ampak časi njih komande so minuli. In to je spoznala celo naša valediška SDS. V svojem glavnem kanonu je bila včeraj objavila krmežljivo razpravo o propadanju radikalne stranke in manjkalo je samo še zagotovilo, da vse hiti pod prapor od polomov bank tepene SDS, pa bi tudi slepec ne mogel videti, kako je zašla SDS v tako zagato, da ji pomagajo samo še meditacije. Teh se pa naj le poslužijo vsaj je papir enako potrpežljiv, kakor je potrpežljiva miselnost onih zapeljanih, ki se še danes navdušujejo za stranko Slavske banke.

= Izid volitev na Saškem. V nedeljo, dne 30. oktobra so se vršile volitve v saški deželni zbor. Volilni izid je razočaral skoraj vse stranke in je tudi udeležba volilcev zelo nezadovolja. Napredovali so samo komunisti in sicer precej znatno ter nemška gospodarska stranka. Socialni demokrati, ki so se poprej razcepili v deželnem zboru na dve frakciji, od katerih je bila ena za sodelovanje z meščanskimi strankami, druga manjša pa za sodelovanje s komunisti, so šli cepljeno tudi v volilni boj in sicer je dobila komunistom naklonjena oficijelna socialnodemokratska stranka 758.124 glasov in 23 mandatov (preje 18 mandatov in skupno s starimi socialisti 936.206 glasov) in stara, meščanska stranka 98.026 glasov in 4 mandate (preje 23). Značilno je izgubila nemška demokratska stranka. Izid volitev komentirajo nemški demokratični listi, da je Saška sedaj »še bolj rdeča« kot prej.

Deželne vlade ne bodo mogli sestaviti niti socialisti demokrati s komunisti in niti blok vseh meščanskih strank, ki imajo samo 2 mandata večine, to pa le tedaj, če se jim pridruži še stara socialno demokratska stranka, kar pa je le malo verjetno.

= Protifrancoski izgredi v Benghaziju in Tripolisu. Fašisti so v torek uprizorili velike protifrancoske izgrede tudi v Benghaziju in Tripolisu. V Benghaziju je tolpa fašistov udrila v francoski konzulat in je prisilila francoskega konzula, da je izobesil italijansko zastavo. Enako so udrili fašisti v Tripolisu v francoski konzulat in dejansko napadli konzula ter konzularno osobe. Francoski poslanik v Rimu Besnard je takoj protestiral na najostrejši način pri italijanskem diplomatskem uradu, ki je obljubil, da uvede preiskavo in storilce strogo kaznuje. V Ventimigliji se je v sredo zaključila od Francozov izvedena preiskava. Tamkajšnji dogodki so služili francoskemu poslaniku v Rimu kot predmet oficijelne demarše, Italijanska vlada je poslala legatskega svetnika in zunanjim ministrstvu Garrigho na francosko poslanstvo, da izreče obžalovanje italijanske vlade radi raznih izgrediv. Po privatnih informacijah so protifrancoske manifestacije v Ventimigliji trajale v torek ves dan. Fašistične

tolpe so korakale po mestu in kričale, naj Francija vrne Italiji Nizzo in Riviera, ki da sta Italijanski.

PROTESTNI SHOD TRGOVSKIH IN PRIVATNIH NASTAVLJENCEV.

Včeraj, v četrtek ob 8. uri zvečer se je vršil v Mestnem domu protestni shod, ki so ga sklicale strokovne zveze privatnih, trgovskih, bančnih in lekarnarskih nastavljenec. Protestni shod je bil naperjen proti ukrepu trgovske bolniške blaginje, da se prizna članom blaginje le pravica do III. razreda v bolnicah in ne do II., kakor je veljalo doslej.

Shod, ki se ga je udeležilo do 300 oseb, je otvoril g. Urbančič, ki je pozdravil zastopnike Trgovske zbornice, Zveze industrijev, trgovskih gremijev, Delavske zbornice ter ostalih delavskih in trgovskih korporacij. Takoj nato je nekdo izmed zborovalcev vprašal Urbančiča, kdo je sklicatelj shoda. Urbančič mu je to pojasnil, nato pa predlagal za predsednika shoda g. Poljšaka, predsednika Zveze bančnih uradnikov.

Prvi je referiral Urbančič sam. Omenjal je krivico, ki se je pripetila članom trgovske bolniške blaginje ter označil to kot prvi poizkus, da se ta blaginja priključi Središnjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Nad 90 let že obstoji trgovska bolniška blaginja in sedaj jo hočejo ukiniti!

Predsednik trgovskega društva »Merkur« dr. Windischer je v daljšem govoru izjavil, da se strinja z akcijo nameščencev in je predlagal, naj se pošlje posebna deputacija k predsedniku Središnjega urada v Zagreb. Za deputacijo se stavi tudi sam na razpolago.

Nato je Urbančič prečital resolucije, ki so

bile z malimi spremembami soglasno sprejele. Enako je bil soglasno sprejet predlog dr. Windischerja glede deputacije.

Urbančič je nato poročal o prispevkih za Borzo dela in za brezposelne. Nad 5 in pol milijona dinarjev je plačala Slovenija teh prispevkov in zahteva moramo, da se ta denar Sloveniji vrne! K tej ločki sta govorila še delegat Delavske zbornice Žužek in dr. Windischer, nakar je predsednik Poljšak zaključil lepo uspeh shod.

Resolucije, ki jih je shod soglasno sprejel, so sledeče:

1. da se jim takoj vrne ugodnost uporabe II. razreda v bolnicah.
2. Da ravnateljstvo Trg. bolniškega in podobnega društva takoj skliče občni zbor, poda tam pregledno sliko o dosedanjem delovanju in stavi na dnevni red tudi volitev novega odbora. Naloga poslednjega bodi, da doseže z vsemi razpoložljivimi sredstvi nadaljno avtonomijo društva.
3. Da ministrstvo sedanjemu provizornemu slanju napravi konec na ta način, da izposluje potom finančnega zakona Trg. boln. in podp. društvu v Ljubljani isto ugodnost, kot jo daje zakon trg. društvu »Merkur« v Zagrebu.
4. Strokovne organizacije, ki fungirajo kot sklicateljce zborovanja, se pooblašajo, da budno pazijo na izvedbo naših zahtev in v slučaju potrebe skličejo ponovno zborovanje.
5. Da se takoj izda pravilnik za uporabo fonda, ki se je nabral pri ministrstvu socialne politike iz prispevkov delav. nameščencev in delodajalcev, pri čemur naj se varujejo interesi nameščencev, ki trpe na brezposelnosti še bolj kot fizični delavci. V pravilniku naj se varuje teritorialno načelo glede nabranega denarja.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro certificiranih

kolonijalnih trgovinah.

Še enkrat, da se razumemo.

V 253. številki »Jutra« je neki »—« prav na »akademski način polemiziranja« napisal članek »afera«, iz katerega vzemam par srčkanih cvetk.

1. ... Izbrali so si tovariša Iskro. Ta jim je trn v petah, tega se boje ... In njih sovražstvo in bojazen do imenovanega tovariša je razumljivo, saj datira še iz let, ko se je bil tov. Iskra kot srednješolec poslatil v boj proti komunistični propagandi na naših srednjih šolah, ki je preprečil, da se naše srednješolske organizacije niso izpremenile v razne frakcije KIME (?), članice SKOJA. Zmagal je v tej borbi, a poraženi poraza ne morejo pozabiti; za to se hočejo nad tov. Iskro maščevati.

2. ... pa svetujemo dotičnemu gospodu, bivšemu realcu-šestošolcu, naj raje molči, da tudi mi ne pridemo na dan in pred javnost! Marsikaj bi se dalo povedati in povedati!...

Torej tak način opravičevanja na moja izvajanja in mnenje o g. Iskri in vsem tistim, ki ga protežirajo!

V članku: »Da se razumemo« v 245 številki »Narodnega dnevnika« sem jasno obtel in povdaril, da bi ljubljanska univerza imela zelo »lep« ugled, posebno pa njeno dijaštvo, čeprav reprezentantje bi bili ljudje, ki bi nosili na svojem čelu pečat najpodlejšega človeškega dejanja-denunciantstva.

Iz članka »afera« v »Jutru« pa se jasno vidi določene čenkarje, da javnosti pokaže na »akademski način polemike« — kot sam pravi — vso nesmiselnost in pa nekaj čisto drugega, kar pa pravzaprav sploh ne spada zravno.

Za to konstatiram še enkrat: Niti g. Iskra, niti njegov vse časti vredni zagovornik g. »—« iz »Jutra« ni niti najmanj skušal dokazati, da so moje trditve o denunciaciji in inscenaciji lanskih persekucij in preganjanj slovenskih srednješolskih študentov, — kaj se da bi dokazal — napačne in netočne!

Gospodje, ako hočete polemizirati, delajte to na akademski način in ne na otroški način! Kaj pa se to pravi: — »svetujemo dotičnemu gospodu, bivšemu realcu-šestošolcu, naj raje molči, da tudi mi ne pridemo na dan in pred javnost!«

Ali ni to otroško-naivno polemiziranje? — (Kot desetletni otroci.) Na mojo izjavo odgovorite stvarno, ako morete, in naznajte odgovorjujoče na se lepo ponižno potrkajte na prsi in si recite: Mea culpa!

Jaz sem točno in jasno povedal svoje mnenje in obenem tudi trditve brez vsakih zavijanj in pretvarjanj v svesti si, da dobite priliko, da javno dokazate nedolžnost g. Iskre na očitke, ki sta ga servirala svojočasno »Že« »Narodni dnevnik« in »Slovenec«, sedaj pa se sicer različno orientirano, toda pošteno akademsko dijaštvo ljubljanske univerze.

Zapomnite si gospodje. V mislih nisem imel ničesar, kar bi se tangiralo kakih volilnih slagerjev pred volitvami v SSLU, ker za to nisem upravičen. Ali prepičan sem tudi, da je vaša trditve: »bloku levih se gre za rešitev edinega mandata v »svetu« — napačna, nesvarna in netočna.

Vprašanje SSLU, njenih odbornikov ali reprezentantov ljubljanskega akademskega dijaštva je stvar čisto posebej, saj vendar niso glede SSLU-ja tangirane lanske denunciacije srednješolskih študentov!

Kaj boste prali na tak jalov način in obenem še smučno-otročki način zamorca! Če je Iskra nacionalist prvega reda, ker je izvajal zmago nad »komunistom« v srednješolskih organizacijah, — mislim, da se ne bi nikdo izmed akademikov izpodtikal, ali če je pa Iskra eden izmed glavnih inscenatorjev lanskih srednješolskih persekucij povzročil preganjanje srednješolskih dijakov in kot tak v SSLU, je pa gotovo, da pešeno slovensko dijaštvo tega ne bo mirno preneslo.

»To je bistvo te atere«.

Mislim, da me naivno okrožje Iskra et Comp sedaj vendar še razume.

Fr. Aleš.

Prosveta.

Na sporedu Trostvega koncerta je zastopnik kot prvi Jean Philipp Rameau, najpomembnejši francoski komponist XVIII. stoletja. Rojen je bil v Dionu 1683. kot sin organista, umrl pa kot dvorni skladatelj leta 1764. v Parizu. Največ klavirskih del je napisal v obliki suite, ki sestoji iz nekaj v značaju se razlikujočih komadov, ponajveč plesov, n. pr. Allemanda, Sarabanda, Couranda, Menuet, Gavota, Rigaudon, Tambourin, Bourree, Gigue i. dr. Rameau je tudi ustanovitelj francoske opere. Na svojem koncertu izvaja Trost tri plesne in sicer Sarabanda, ki je ples španjskega izvora, v trodelnem taktu in resnega značaja. Rigaudon je živahen provensalski ples v alabrevo-taktu. Ta ples ima v sredini v svojem prvotnem pomenu ročni bobenček s kruglički, v prenešenem pomenu ples tu s kruglički, v prenešenem pomenu ples tu s kruglički. Ta ples se je najdi provensalskega izvora. V večkrat izvajal s spremeljevanjem bobna in večkrat piščali. Vse tri plesne je priredil za moderno koncertno uporabo slavni pianist L. Godowsky. Enočastni slog originalov je s Godowsky virtuozne klavirske tehnike naravnost mojstrsko okrasil. — Vstopnice za koncert se dobivajo v Matični knjigarni.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠKA V MARIBORU.

5. novembra, petek: Zaprtlo.
6. novembra, sobota: ob 20. uri »Danes bomo ličje.« — Red B.

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Dnevne vesti.

KAJ JE S SANACIJO SLAVENSKE BANKE?

Mnogo se je govorilo v esdeerskih tiskih, kako je Landerbanka pravno obvezana, da sanira Slavensko banko. »Jutro« je celo objavljalo debelo tiskano »dokumento«, ki so to dokazovali.

Pa minili so tedni in tedni in od te sanacije ni ne duha in ne sluha!

Pompozno se je napovedovalo tudi neki upadski odbor, ki bo skrbel za interese vlagateljev. Pa zopet so minili tedni in tedni in tudi o delu tega odbora ni nič slišati.

Govorilo se je nadalje tudi o delu bivših upravnih svetnikov za sanacijo banke. Pa tudi tu ni drugega uspeha, ko govorice o neverjetno nizkih vsotah, ki so bile ponudene.

Medtem pa se je govorilo tudi o neki veliki kupčiji in še o marsičem se je govorilo. Samo o sanaciji banke in o zaščiti vlagateljev ne!

In še o eni stvari se ni govorilo in to je o vprašanju krivcev.

Teh menda sploh in in pri nas smo menda tako bogati, da ne oblast in ne vlagatelje niti najmanj ne zanima, kam so šli milijoni in milijoni zaupnega denarja.

Menda so danes res edini krivci novinarji, ki sprašujejo tako nerodne stvari.

— Počasni sveti »Birokracije«. Iz Sarajeva poročajo: Od preteklega meseca je vpeljana v Sarajevo navada, da odgovarja v ostalem zakonu o državnem računovodstvu, da mora nameščeni podpisati plačilne liste državnih namestencev krajevnega kontrola. Ker pa krajevnega kontrola v Sarajevu tega posla ne more pravočasno izvršiti, je ostalo večje število sarajevskih državnih uslužbencev prvega tega meseca brez plače.

— Logika »Vreme«. »Vreme« piše: Po odredbi prometnega ministrstva se odslej ne bodo vršile več licitacije trafik in kioskov na železniških postajah, niti ne bo mogel dobiti kioskov v zakup nihče drugi kot rodbina nesrečnega železniskega oseba, železnice invalidov in vdov železnikarjev. — Koliko študij je imel novinar, ki je to napisal?!

— Popravek. Včeraj se je v članek »Ivan Cankar v luči sodnijske razprave« vrnila ne ljubna pomota. Mesto: »Zeleli umetniku, da bi padel s svojim delom, čitaj »prodrle«.

— Optimisti. V krogih zagrebških stanovskih najemnikov se je razširila govorica, da nameravajo kompetentni faktori ne samo ne ukiniti zaščite najemnikov, temveč razširiti to zaščito tudi na stanovanja v novih hišah.

— Državni veterinarski bakteriološki zavod v Ljubljani. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je ustanovilo v Ljubljani »Državni veterinarski bakteriološki zavod«. Namen tega zavoda je predvsem, da služi svrham državnih veterinarskih policij v ljubljanski in mariborski oblasti, katerim bo v pomoč pri zatiranju živalskih kužnih bolezni. V iste svrhe je zavod na razpolago tudi privatnim osebam. Zeleli je, da se poslužujejo tega zavoda v označen namen kar najširši krogi. Začasno je ta zavod nastanjen pri Drž. higijskem zavodu v Ljubljani, Zaloška cesta 2.

— Zakon o drogerijah. Centralna uprava udruženja drogeristov je podvela, kot poročajo iz Beograd, energične korake, da se do nese čim prej zakon o drogerijah. Predsednik udruženja je povelil istočasno eksperte, da izdelajo predlog, ki naj bi se predložil komisiji za izdelavo zakona o drogerijah, in ki naj vsebuje vse želje drogeristov.

— Strajk na geometrijski šoli v Beogradu. Prejeli smo: Dijaki II. letnika geom. srednje tehnične šole v Beogradu so v soboto ob 10. uri predpoldne stopili v strajk, ker se jim do tedaj ni odgovorilo od strani šolske uprave na predloženo resolucijo. — Glavni vzrok, ki je dovedel dijakke do tega postopka je nepedagoško odbijanje in odtrgovanje mesečne stipendije 700 Din, ki jim v celokupnem znesku po konkurzu pripada. Javno mnenje je temu dijaškemu pokretu prijazno, ker se zaveda, da je ta šola prepovedna za ekonomski povzdig naše države. Strajk bo po izjavi dijakov trajal tako dolgo, dokler jim merodajni krogi ne rešijo vprašanja, ker v nasprotnem slučaju so prisiljeni iz šole izstopiti.

— Filatelistična razstava v Newyorku. Kot smo poročali, se je vršila te dni v Newyorku mednarodna filatelistična razstava. Razstava je bila izredno dobro obiskana. Vrednost razstavljenih znanik je znašala milijone. Na razstavi so bile izdelane polne ročne preše posebne ofitjelne spominske znanke v nominalni vrednosti dveh centov, za katere so se obiskovalci kar pulili.

— Bazilika sv. Save v Beogradu. Društvo za zgradbo velikega svetlišča sv. Save v Beogradu je zbralo 20 milijonov dinarjev. Poleg tega so sklenili pravoslavni samostani prodati del svojih gozdov v korist zgradbe tega svetlišča. S tem upajo podvojiti gornjo vsoto, tako da bodo mogli začeti v najkrajšem času z gradbenimi deli.

— Popravila beogradske nadškofijske palače. Za popravilo beogradske nadškofijske pa-

lače je odobril finančni minister kredit v znesku 200.000 Din.

— Zgradba narodnega gledališča v Skoplju. Ministrstvo javnih del je odobrilo kredit 2.100.000 Din za zgradbo Narodnega gledališča v Skoplju.

— Novo disciplinarno razsodišče pri direkciji drž. železnice. Pri direkciji državnih železnic je imenovano novo disciplinarno razsodišče. Za predsednika tega sodišča je imenovan načelnik Zivan Stanković, za podpredsednika inspektor Josip Petrič, za člane pa: Ivan Ristić, Lazar Milošević in Slevan Balier, bivši uradniki železniške direkcije.

— Število židov v naši državi. V naši državi živi 73.267 židov in sicer na Hrvaškem in v Slavoniji 21.810, v Vojvodini 21.349, v Bosni in Hercegovini 13.701, v Srbiji 7.800, v Južni Srbiji 6.218, v Sloveniji 1038, v Medimurju 921, v Dalmaciji 412 in v Črni gori 17. Židje, živeči v naši državi, so organizirani v 111 židovskih cerkvenih občinah. Največ židov živi v sledečih mestih: v Zagrebu 12.000, v Beogradu 9250 in v Sarajevu 8300. Po vseh drugih mestih žive židje v manjšem številu.

— Razpisano mesto šolskega upravitelja. Na pomožni šoli za slabo nadarjene otroke v Mariboru je razpisano mesto šolskega upravitelja. Prosnje je vložiti do dne 30. t. m. pri velikem županu mariborske oblasti. Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 101 z dne 3. novembra 1926.

— Razpisanih je več mest sodnijskih uradnikov, oficijantov, poduradnikov itd. pri raznih sodiščih v Sloveniji. Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 101 z dne 3. novembra 1926.

— Iz šolske službe. Imenovani so: za srezkega šol. nadzornika Fran Škulj, upravitelj IV. moške osnovne šole v Ljubljani; Za stalnega šolskega upravitelja v Vratih pri Dragogradu Karol Hribernik, šolski upravitelj pri Kalobju pri Celju. Za šolskega upravitelja na Muli Josip Serbec, šolski upravitelj v Slovenjgradcu. Za stalnega učitelja in začasnega šolskega upravitelja na mestanski šoli pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah Josip Korže, šolski upravitelj v Slov. Bistrici. Za stalni učitelj v Hrastniku Marija Lebar in Ema Zajc, učiteljici v Trbovljah. Razven tega je napredovalo v višjo skupino večje število učiteljev in učiteljic osnovnih šol.

— Osemdesetletnica patrijarha Dimitrije. Te dni je praznoval vrhovni poglavar pravoslavne cerkve v naši državi patrijarh Dimitrije, osemdesetletnico. Patrijarh Dimitrije ju dovršil leta 1868 bogoslovje, leta 1884 pa je bil posvečen za škofa. Za metropolita kraljevine Srbije je bil imenovan leta 1905, za patrijarha pa je bil izvoljen 1920.

— Promocija škofa Aksamovića. V soboto 6. t. m. se vrši v Zagrebu svečana promocija djakovskega škofa Aksamovića za profesorja teologije na zagrebški univerzi.

— Hrvatski pisatelj obolel. Iz Sarajeva poročajo: Znani pisatelj Jovan Protić je nevarno obolel.

— Nov list. Dne 15. t. m. izide v Mostaru nov literaren list »Zora«. List bo prinašal med drugim stvari od Ujevića, Sučića in Pažarića.

— Samomor pijanca. Te dni se je ustrelil v Zagrebu bivši stavec Anton Jurak. Poginjal se je kroglo v desno senco. Krogla mu je poškodovala možgane. Prepeljali so ga v brezupnem stanju v bolnico, kjer je par ur nato umrl. Jurak je izgubil svojočasno v službi desno roko. Od tedaj se je udal pijači. Te dni je prišel zopet pijan domov. Četrte ure nato si je upihnil luč življenja.

— Vojni poročevalci, kako ste lagali? Francoski pisatelj Jean de Pierrefeu, ki je služboval za časa svetovne vojne pri francoskem vojnem dopisnem uradu in sestavljal vojna poročila, pozivlja svoje kolege, da naj izdajo skupno z njim delo z naslovom: »Kako smo svoje soodržavljane za časa vojne varali?«

— Rabindranath Tagore se je podal iz Budimpešte za dalje časa v neki sanatorij ob Blatnem jezeru, kjer namerava pisati večjo dramo o povojnih Evropejcih. Napram intervjujem se je Rabindranath Tagore izjavil, da je povojni Evropejec nenasiliv imperialist, ki ne more imeti nikdar dovolj zemlje in denarja in ki drvi v svoji nenasiljivosti v pogibli.

— Kitajci nočejo več služiti Evropejcem. V Čangfu-u se je pričela antibritanska agitacija, ki je zavzela že precejšnje dimenzije. Vsi Kitajci, ki so služili pri Evropejcih, so jeli stavkati.

— Zvezana služkinja. 23-letno služkinjo Ivano Posil na Dunaju so našli te dni v stanovanju njenega delodajalca, ležečo sredi sobe na tleh zvezano. V ustih je imela kos lesa. Zavita je bila v preprogo. Ko so jo rešili, je dejala, da so jo napadli lopovi. Končno je priznala, da je napad figurirala, da je poskusila, kako je človeku v takem trenutku pri sreči. Skušala se je zopet rešiti, kar se ji pa ni posrečilo in je začela klicati na pomoč.

— 64 mesecev v strahu pred električnim stolom. Sto pariških advokatov, med njimi poslanec Paul Boncour, je adresiralo na ameriško vlado peticijo, v kateri se zavzamejo za

pomilečenje buje po nedolžnem na smrt obsojenih italijanskih anarhistov Saccia in Vauzetija. Odvetniki prvoji v svoji vlogi, da sta anarhista že dovolj kaznovana s tem, da sta živel 64 mesecev v neprestanem strahu, da bosta justicirana.

— Največja brezlična postaja na svetu. Kot poročajo nemški listi, zgradi Nemška družba za brezlično telegrafijo na Japonskem največjo brezlično postajo na svetu. Postaja, obstoječa iz ene pošiljalne in ene sprejemne naprave postane pozneje last nekega oficijelnega japonskega koncerna, ki mu načeluje član japonskega parlamenta Cacihi. Postaja se vzpostavi deloma na račun reparacij. Gotova ima biti leta 1928. Neka japonska uradna vest pravi, da je naročilo za zgradbo te velike brezlične postaje prvi konkretni korak k uresničenju velikopoteznega načrta rednega brezličnega prometa med Japonsko in Evropo.

— Zanimiv proces radi obrekovanja v Budimpešti. Te dni se je vršil v Budimpešti zanimiv proces radi obrekovanja. Na zatoženi klopi je sedel znani polkovnik Pavel Pronay, katerega je tožilo več bivših oficijerjev njegovega delachementa radi obrekovanja, ker je trdil v nekem časopisnem članku, da so oficirji njegovega delachementa potem, ko je on odločil poveljstvo, po zapadni Madjarski plenili. Obravnava je bila polna dramatičnih momentov. Državni pravdnik dr. Mikolczy je skušal v svojem obtožbenem govoru zločine oficirjev opravičevati. Trdil je, da so oficirji v zapadni Madjarski »rekvirirali«, ne pa, kot meni Pronay, plenili. Pri teh besedah je planil polkovnik Pronay kvišku ter zaklical: »Državnemu pravdniku: »Vi branite navadne lopove!« Za ta medklic je dobil Pronay od predsednika sodnega dvora ukor. Zagovornik obtoženega polkovnika je ponudil dokaz resnice za to, da je bila preiskava, ki jo je uvedel Pronay zoper svoje lastne oficirje z višjega mesta pollačena. Sodni dvor je predlogu ugodil ter obravnavo na nedoločen čas preložil.

Zimske suknje

in druga oblačila, nudi v največji izbiri in najceneje tvrdka

J. MAČEK
LJUBLJANA

Aleksandrova c. št. 12

— Pozabljeni turški zakonodajalci. Po uvedbi novega turškega civilnega zakonika se je izkazalo sedaj, da so pozabili turški zakonodajalci pri nekem paragrafu na jako važno točko. V zakoniku ni namreč nobene določbe glede sklepanja zakonov med Turki in inozemci. Na zadevno vprašanje je odgovoril justični minister Mahmud Essad-beg, da turški zakonik inozemcem ne prepoveduje sklepanja porok s Turki. V slučajih, da bi pa delali inozemski zakoni tozadevne težkoče, naj se obračajo stranke na turške prefekte, ki bodo stvar uredili. Vprašanje je že praktičnega pomena, ker sta se poročila dva inozemca s Turkinjami. Sklenitev zakona jima je bila dovoljena, vprašanje pa je, če je zakon pravno veljaven.

— Tragedija v blaznici. V neki umobolnici pri Brnu je bil izvršen pred par dnevi umor — drugi tekom letošnjega leta. — Okrog pol dneva je začel službujoči paznik na koridorju v prvem nadstropju pretresujoče klice na pomoč. Pohitel je v celico, iz koje se je čulo vpitje. Tam se mu je nudil krvav prizor. 40-letni umobolni Skoupy, herkulično rašten mož je vrzel drugega pacienta, 80-letnega Franca Zavatlja na tla ter jel teptati po njegovi glavi. Paznik je stekel po pomoč in posrečilo se mu je, da je osvobodil že napol mrtvega starčka iz rok pobesnelega Skoupyja. Med pazniki in Skoupyjem je prišlo do hude borbe. Končno je bil umobolni premagan in vklejen. Zavatil je par minut nato umrl. V celici se je nahajalo vsega skupaj devet umobolnih. Dva pacienta sta bila popolnoma mirna ter zrla topo na to, kar se je zgodilo.

Ljubljana.

— Pasji kontumace. Ker je bil v Ljubljani zopet ugotovljen sumljiv slučaj pasje stekline, odreja mestni magistrat po naročilu velikega župana z dne 24. oktobra 1926, vel. br. 195 na podlagi §§ 41. in 42. zakona z dne 6. avgusta 1909, drž. zakonika št. 177 za okoliš mestne občine pasji kontumace. 1. V področju mesta Ljubljane morajo biti vsi psi neprenehoma na verigi, oziroma morajo biti zavarovani z nabobniki, ki zabranjujejo gibanje. 2. Vsi psi morajo biti popisani v pasjem katastru pri mestnem magistratu in morajo biti zaznamovani s pasjimi znamkami. 3. Prepovedano je jemati pse s seboj v javne prostore kakor tržišča, gostilne, kavarne itd. Psa izpeljati iz kontumalnega okoliša se

sme le z dovoljenjem mestnega magistrata. 5. Vsakdo mora svojega psa, ki je prišel v dotiko s steklim ali stekline sumljivim psom, ali če opazi na njem sumljive znake stekline, oddati takoj mestnemu konjaču ali ga pa tako zavarovati, da ni nevarnosti za okolice. Tudi mora slučaj takoj naznaniti mestnemu magistratu. 6. Pse, ki bodo zaloteni proti navedenim odredbam, se bo uničilo, lastnika pa kaznovalo. Za prestopke proti odredbi pod točko 3. se smatra odgovorne tudi lastnike navedenih prostorov.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani vabi vse člane na prihodnji tedenski seminar, ki se vrši v sredo, dne 10. novembra 1926 ob 17.30 na kirurški oddelku splošne bolnice. Predava g. primarij dr. Derganc: Operacija raka v zadnjem črevesu. Demonstracija. Na predavanje se posebno opozarjajo kolegi z dežele. Odbor prosi za točnost!

— Policijski drobiž. Policija je aretirala dva berača. Zabeležila je pet kaljenj nočnega miru ter nekaj manjših prestopkov. — Gospej Roth Mariji, soprogi železniskega strojevodje, stanujoči v hiši zadruge »Bajtare« v Spodnji Šiški, je neki neznan umovnič odnesel v ponedeljek ponoči 600 Din vreden plašč, ki ga je gospa pustila na verandi. — V stanovanje stavbnega tehnika J. Vidica v Kosezah je izvršil neznan storilec vlom in pobral za 3500 Din obleke.

— Podoficirsko podporno društvo ljubljanske garnizije priredi v soboto 6. t. m. ob 20. uri v hotelu Lloyd zabavni večer s plesom in šaljivo pošto. Vstop prost. Za obilen obisk se priporoča odbor.

Maribor.

— Premesčenja Z ukinitvijo mesne kontrole carinske pri gl. carinarnici v Mariboru so se odredila sledeča premesčenja: Sef mestne kontrole M. Zisič je premesčen v Dubrovnik, g. Šiško, računski preglednik v Novi Sad, g. Korošak, računski preglednik v Skoplje. Ostalo osebje nižjih vrst pa se porazdeli po ostalih oddelkih.

— Prosta stanovanja. Limbuš št. 8 — 1 soba in kuhinja od Ignacija Hreh; 2. Studenci, Aleksandrova cesta 23 — 1 soba in kuhinja od Ivana Felsa; 3. Studenci, Na obrežju 76 — 2 sobi in kuhinja od Franca Juga; 4. Krčevina št. 90 — Lovski dom — 1 soba in kuhinja brez peči in štedilnika od Terezije Sirosove; 5. Zg. Poljskava št. 32 — 3 sobe, kuhinja in priključke od dr. Ljudevita Sinkoviča; 6. Miklošičeva ulica 2 III. — 2 sobi, kuhinja od dr. Krsto Cazafora. — Prosnje je vložiti do 20. novembra 1926.

— Nevaren spremljevalec. Neka dama, ki je za praznike prispela iz dežele, je naletela na kolodvoru v ponočnih urah na spremljevalca, ki jo je v neki samotni ulici pohotno napadel in ji, ko mu je pretila nevarnost, odnesel kovček. Policija ga zasleduje.

BORZE.

Zagreb, 4. nov. Devize: Newyork ček 56,6 do 56,8, London izplačilo 274,55—275,35, Pariz izplačilo 192—194, Milan izplačilo 242,16—244,10, Berlin izplačilo 1846,76 do 1849,76, Praga izplačilo 167,6—168,4, Curih izplačilo 1092,75—1095,75.

Curih, dne 4. novembra. Beograd 9.1425, Newyork 518.625, London 25.14, Pariz 17.075, Berlin 123.3125, Dunaj 73.175, Praga 15.855, Milan 22.50, Bukarešta 2.85, Sofija 3.74, Budimpešta 0.00726.

Sport.

Rezultati važnejših inozemskih nogometnih tekem. Amerjci: Hakoah 2:2 — Slovan: Simmering 2:2 — Rapid: Rudolphshügel 8:1 — Admir: Wacker 3:3 — WAC: Sportklub 4:2 — WAC: Hakoah 3:0 — Hertha: Wacker 2:1 — Sportklub: Cricketer 4:4 — Nemčija: Holandska 3:2. Tekma se je odigrala v Amsterdamu pred 30.000 gledalci. — Škotska: Wales 3:0. — Porazena je bila tudi praška Sparta v Newyorku od Brooklyn Wanderers 3:1. — Medmestni match Paris: London 2:3. — Dunajski Slovan: Sportklub Sturm (Graz) 6:0. — Dun. Rapid: Ferencvaros v Budapešti 1:4.

42 letni atlet zmagovalac v maratonski hoji. V hoji na 50 km, ki se je vršila te dni na Dunaju, je zmagal 42 letni Gusli (W. A. F.) v času 5:09.03. Prehodil je torej povprečno 10 km na uro.

Hoff ostane v Ameriki. Charles Hoff, norveški rekorder v skoku ob palici, je bil pred kratkim izgnan iz Amerike. Vendar mu je ameriški delavski urad dovolil, da sme ostati v Ameriki še do junija 1927.

Krasne kupčije »teniskega cirkusa«. Amerikane Pyle prireja z večjo skupino mednarodnih igralcev, med njimi Suzana Lenglen, mis Brown in francoski champion Ferel, velike mathe v različnih velemestih Unije. Finančni uspeh teh sportnih prireditelj je sijajen. Po končani prvi turneji izkazuje podjetje 150.000 funtov dobička. Lenglenova, zvezda ensembela, je napravila krasno kupčijo, ker je udeležena na dobičku z 10% in zasluži tedaj okoli 10 milijonov Din. Eksperiment se ji je popolnoma posrečil in na njene živce bo ta gospodarski uspeh samo ugodno vplival.

Kako si vzdržava dama

svojo mladostno svežost?

Zelja vsake dame je, si ohraniti svojo mladostno svežost do starosti. To dosega Američanka in Francozinja s kulturo telesa in s prikladnim oblačenjem, posebno pa z obutvijo.

Ona je spoznala, da je dobro negovana noga temeljni pogoj za dobrobit.

Na ulici - v zimi - usnjati čevlji, doma, v uradu ali pri delu čevlji iz blaga - to je njeno geslo.

Dame, nosite doma ali pri svojem poslu čevlje iz žameta ali lastinga. Čevlji iz tkanine zrači nogo, jo vzdržuje suho in toplo, je gibek in udoben, preprečuje utrujenost, olajšuje delo.

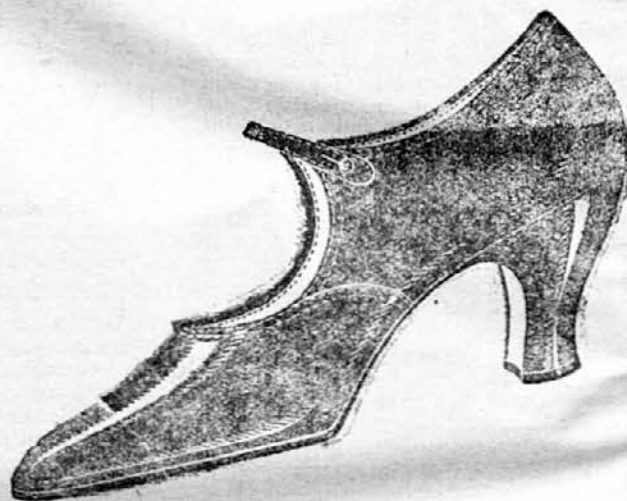
Priporočamo naš model:

1445 iz la žameta

4345 iz la lastinga

Din 99°-

Din 99°-

Ratona

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

»Saj vama pravim, da ne bodo za vama, dokler se meni ne bo zljubilo; ampak konj je res dobra misel, kajti Messua je utrujena. Njen mož je vstal in povezal poslednje rupije v pas. Mowgli je pomagal Messui skozi okno; hladni nočni zrak jo je poživil, ali džungla je bila ob svetlobi zvezd videti jako temna in strašna.

»Ali poznata pot do Kanhiware?« je šepnil Mowgli. Prikimala sta.

»Dobro. Pomnila pa, ne boja se nič. Tudi ni treba vama hitro hoditi. Samo — samo malo petja po džungli bosta slišala spred in zad.«

»Mar misliš, da bi se podala na tako nevarno nočno pot skozi džunglo, če nama ne bi grozili, da naju sežgo? Boljše je, da naju ubijejo zveri kot ljudje,« je dejal Messuin mož. Messua pa je pogledala Mowglija in se nasmehnila.

»Pravim,« je nadaljeval Mowgli, prav kakor da bi Baloo že stotič pomajljal staro džungelsko postavo nepazljivemu mladiču, »pravim, da ni niti en zob v džungli naperjen zoper tebe, niti ena noga v džungli ni vzdignjena zoper tebe. Ne ustavi te niti človek niti žival, dokler ne ugledaš Kanhiware. Stražo boš imel

84

okoli sebe. Nato pa se je hitro okrenil k Messui rekoč: »On ne verjame, ampak ti boš verjela, kaj?«

»Ej, gotovo, sin moj. Človek, duh ali volk iz džungle, verjamem ti.«

»Njega bo strah, ko sliši moje ljudstvo peti. Ti pa boš vedela, kaj pomeni, in razumela. Pojdi sedaj, a počasi, ker ni treba hiteti. Vrata so zaprta.«

Ihteč se je Messua vrgla Mowgliju pred noge, on pa jo je drhteč naglo vzdignil. Nato se mu je obesila okoli vratu in mu rekla vsa dobra imena, ki se jih je zmisliła; njen mož pa se je zavidno oziral po polju in rekel: »Ako dospeva v Kanhiware in me bodo Angleži poslušali, vložim tako tožbo zoper brahmina, Buldea in ostale, da bodo pošteno čutili. Dvakratno mi bodo plačali, ker je moje polje neobdelano in bivoli nekrmljeni. Vso pravico hočem imeti.«

Mowgli se je nasmejal. »Ne vem, kaj je to, pravica, ampak — pridi ob prihodnjem deževju nazaj in videl boš, kaj je ostalo.«

Odšla sta proti džungli in mati Volkulja je skočila iz skrivališča.

»Pojdi za njima,« je velel Mowgli, »in skrbi, da bo vsa džungla vedela, da sta ta dva varna. Malo se oglasi včasih. Jaz bi pcklical Bagheero.«

Dolgo, zamolklo tulenje je naraščalo in padalo in Mowgli je videl, kako se je Messuin mož ustrašil in obrnil in je skoraj hotel zbežati nazaj proti koči.

»Pojdi naprej,« je zaklical Mowgli veselo. »Saj sem dejal, da ulegne biti nekoliko petja. Ta glas pojde s teboj do Kanhiware. To je glas naklonjenosti džungle.«

Messua je priganjala moža naprej; tema je objela begunca in mati Volkuljo, ko se je Bagheera pojavil malodane Mowgliju pred nogami, drhteč od radosti nad nočjo, ki dela džungelsko ljudstvo samopašno.

»Sram me je tvojih bratov,« je dejal in predel.

»Kako? Mar niso prijetno zapeli Bulden?« je vprašal Mowgli.

»Predobro! Predobro! Tako dobro so peli, da sem celo jaz pozabil na svoj ponos in sem, pri zlomljeni ključavnici, ki mi je dala svobodo, prepeval po džungli kakor da bi šel spomladi v snubce! Ali nis nisi slišal?«

»Imel sem druge posle. Vprašaj Buldea, če mu je bilo petje všeč. Kje pa so moji štirje? Ne želim, da bi nočjo eden izmed človeškega krdela zapustil vrata.«

»Čemu pa ti bodo oni štirje?« je dejal Bagheera postavljajoč se z ene noge na drugo in žarečih oči predel glasneje kot prej. »Tam jih lahko zadržujem, Mali brat. Ali bo ubijanje navsezadnje? Petje pa pogled na ljudi, ki so plezali na drevje, je naredil, da sem prav pripravljen. Kaj pa je človek, da naj skrhimo zanj — ta geli rujavi kopač, zemljorejec brez dlake in zob? Ves dan sem mu sledil — opoldne — pri belem solnčnem svitu. Bagheera sem! Bagheera! Kakor plešem s svojo senco, tako sem plesal s tistimi možmi. Pogledaj!«

Mag. št. 28241/ref. IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje dobavo in polaganje obstenskih kaolin-shih ploščic v novih in prenovljenih objektih mestne klavnice.

Razpisni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ulica št. 1/III. — Ponudbe je vložiti najpozneje do 15. novembra 1926 opoldne, pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljansk

Kontoristinja

z večletno pisarniško prakso išče mesta pri kakem večjem podjetju. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Marjiva«.

PREMOG - ČEBIH

Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Advokat dr. Albin Smole

naznanja, da je svojo odvetniško pisarno iz dosedanjih prostorov v sodni ulici št. 9 preselil v Dalmatinovo ulico št. 5 prtljiže na levo.

Mali oglasi

Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarnice d. d. v Ljubljani.

Gospod

trgovsko naobražen, zanesljiv, kateri ima večletno pisarniško prakso išče primernega mesta najraje v Ljubljani. Službo lahko nastopi takoj. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Zanesljive«.

Širite »Nar. Dnevnik«.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. Večletna garancija.

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Josip Petelinc, Ljubljana

Od dobrega najboljšje je švicarski pletilni stroj 'DUBIED'.

Gostilno

prometno prevzamem v decembru v najem ali na račun. — Ponudbe pod »Gostilna« na upr. lista

500 Din

nagrade

dam tistemu, ki mi pre-skrbi službo kot sluga. — Naslov pove uprava lista

Hotelski sluga

s prakso in letnimi pri-čevati se sprejme. — Po-nudbe na hotel »Slon«, Ljubljana.